

Remissvar över slutbetänkandet från Utredningen om hållbara vattentjänster, SOU 2018:34 "Vägar till hållbara vattentjänster"

Regeringskansliets dnr M2018/01630/Nm

Mark- och miljööverdomstolen har följande synpunkter på förslagen.

1. Förslag till lag om ändring i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster

Av författningskommentaren till det föreslagna tillägget i 6 § vattentjänstlagen framgår att det syftar till att öppna för en något större flexibilitet för kommunerna. Det framgår även att tillägget innebär att kommunen ska utreda förutsättningarna i ett aktuellt område och kunna visa på denna utredning. Samtidigt anges att kommunens grundläggande skyldighet att ordna vattentjänster inte ändras. I utredningens överväganden och förslag, under avsnittet om behovsbedömningen i 6 § vattentjänstlagen, s. 158, anges att det nya stycket är ett förtydligande tillägg till den bedömning som ska göras redan idag. Mark- och miljööverdomstolen anser att det är otydligt vad som faktiskt är utredningens avsikt med tillägget i paragrafen. Det bör förtydligas huruvida förslaget innebär att kommunerna får ett större handlingsutrymme eller om tillägget egentligen inte innebär någon ändring i sak utan bara ska ses som ett förtydligande av vilken bedömning som kommunen ska göra redan idag.

2. Förslag till förordning om avloppsdeklarationer och förslag till förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter

I 1 § andra stycket används ordet ”serviceinrättningar” samt uttrycket ”människans metabolism”. Mark- och miljööverdomstolen efterfrågar ett förtydligande av innebörden och omfattningen av begreppen. Det bör övervägas om vissa begrepp i den angivna paragrafen kan samordnas med miljöbalkens definitioner.

I 4 § anges att den som är verksamhetsutövare för en avloppsanläggning ska se till att det för anläggningen finns en aktuell avloppsdeklaration. I och med att lagstiftningen är tänkt att vända sig till enskilda och dessutom innebär en risk för miljöstraffavgift när den inte efterföljs måste lagtexten vara lättillgänglig och begriplig. Mark- och miljööverdomstolen anser att det bör förtydligas att med verksamhetsutövare avses till exempel fastighetsägare eller tillståndsinnehavare.

I 9 § ges en möjlighet för tillsynsmyndigheten att bevilja anstånd med att lämna in en avloppsdeklaration om det finns särskilda skäl. Mark- och miljööverdomstolen efterfrågar ett förtydligande av vad som kan utgöra sådana särskilda skäl, detta särskilt mot bakgrund av att den verksamhetsutövare som inte skickar in någon deklaration riskerar miljöstraffavgift.

Mark- och miljööverdomstolen anser vidare att reglernas utformning avseende deklarationens innehåll kan uppfattas som alltför otydliga för utdömning av miljöstraffavgift. Föreskrifternas utformning är en förutsättning för att kunna tillämpa reglerna om miljöstraffavgift.

3. Kretslopp och återvinning av näring från små avlopp

I betänkandet anges att det inte finns någon praxis från Mark- och miljööverdomstolen angående krav ställda utifrån kretsloppsprincipen. Mark- och miljööverdomstolen vill i detta sammanhang hänvisa till Mark- och miljööverdomstolens dom den 28 juni 2017 i mål nr M 5802-16. Det kan noteras att bristen på praxis kan bero på att Mark- och miljööverdomstolen i sin prövning av tillstånd till enskilda avlopp är bunden till huruvida den sökta åtgärden med tillhörande ansökningshandlingar uppfyller de krav som kan ställas. Prövningsramen innebär således att Mark- och miljööverdomstolen är förhindrad att pröva om en annan, kretsloppsanpassad, lösning i och för sig skulle vara möjlig.

4. Konsekvenser för mark- och miljödomstolarna

Det anges att förslaget ger möjlighet för kommunerna att besluta om miljöstraffavgift, men att kommunerna inte tvingas till detta. Det anförs även att kommunerna har möjlighet att välja hur de vill agera. Mark- och miljööverdomstolen vill i detta sammanhang hänvisa till Svea hovrätts dom den 7 april 2003 i mål nr B 3204-02. Det finns således ingen möjlighet att välja när miljöstraffavgift ska beslutas. Mot den bakgrunden kan utredningen ha underskattat hur mycket detta förslag om miljöstraffavgifter kommer att medföra i ökad belastning på mark- och miljödomstolarna.

Utredningen bedömer att de överklaganden till mark- och miljödomstolarna som kommer att genereras av den föreslagna miljöstraffavgiften kan hanteras inom ramen för mark- och miljödomstolarnas ordinarie verksamhet. Även den eventuella ökningen av överklagade beslut angående tillstånd samt förelägganden för små avloppsanläggningar bedöms kunna hanteras inom den ordinarie verksamheten. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att detta är en

återkommande formulering som förekommer i många betänkanden och lagförslag som gemensamt får konsekvenser för mark- och miljödomstolarnas arbetsbörda. Detta bör beaktas.

I handläggningen av detta ärende har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, tekniska rådet Yvonne Eklund, tf. hovrättsassessorn Kristina Dreijer och hovrättsfiskalen Hanna Björklund, föredragande.

Ylva Osvald